

עורכי מבדק בטיחות למוסדות חינוך

מסמך הסדרה

מדינת ישראל
משרד החינוך
אגף בכיר לביטחון, שעת חירום ובריאות סביבתית

הסדרת נושא "עורכי מבדק בטיחות למוסדות חינוך"

1. רקע

- א. מסמך זה מהווה "מסמך יסוד" להסדרת תחום עורכי מבדק בטיחות למוסדות חינוך.
- ב. "עורכי מבדקי בטיחות במוסדות חינוך" (להלן: "עורכי המבדקים") הינם אנשים אשר הוסמכו לעריכת מבדקי הבטיחות במוסדות החינוך לסוגיהם, עבור הרשויות המקומיות או עבור בעלויות אחרות של מוסדות חינוך.

2. תיאור התפקיד ודגשים מקצועיים

- א. עורך מבדק בעל תעודה של בוגר "קורס עורכי מבדק בטיחות במוסדות חינוך", יהיה רשאי לערוך מבדקי בטיחות וליתן אישור בטיחות לבעלויות המבקשות לקבל רישיון לקיים מוסד חינוך או גן ילדים במסגרת חוק פיקוח על בתי הספר, תשכ"ט – 1969.
- ב. כמו כן עורך המבדק יהיה רשאי לערוך וליתן אישור בטיחות לבעלויות על הפנימיות וכפרי הנוער אשר בפיקוח המשרד וכן לקייטנות במסגרת "חוק הקייטנות" ותקנותיו.
- ג. בנוסף לאמור לעיל, עורך מבדק למוסדות החינוך יהיה גורם מורשה ליעץ לבעלות על המוסד החינוכי ולמנהל המוסד החינוכי, בכל נושא תהליכי ניהול הבטיחות במוסד החינוכי, הן בהיבט הסביבה הפיזית (כמפורט בהוראות משרד החינוך המתפרסמות מזמן לזמן על ידי משרד החינוך) והן בהיבט ניהול הבטיחות השוטף.

3. דגשים מקצועיים וקווים מנחים מחייבים בעריכת מבדק בטיחות

1) סדר המבדק

- א) טרם עריכת המבדק, יעבור עורך המבדק על ממצאי דוח המבדק הקודם. כמו כן יברר על תאונות ואירועי בטיחות שהתרחשו מאז הביקור הקודם.
- ב) עורך המבדק יבצע מבדק בטיחות בהתאם לרשימות הבקרה של משרד החינוך, בכל מוסד החינוך, בכל חדרי וחדריו, בכל החצרות, מגרשי הספורט, האולמות והמעבדות, חדרי הספח והמנהלה בהתאם לסמל המוסד שניתן למוסד על ידי משרד החינוך.
- ג) עריכת המבדק תבוצע בנוכחות מנהל המוסד או רכז הבטיחות של המוסד. אם איש מהם לא נוכח, יבוצע המבדק עם נציג אחר של בית הספר, אשר ילווה אותו וילמד את ההערות, המפגעים והליקויים שיועלו במהלך הסיור.

מדינת ישראל
משרד החינוך
אגף בכיר לביטחון, שעת חירום ובריאות סביבתית

2) היבטים מקצועיים במהלך ביקור במוסד החינוכי

- א) עורך המבדק יערוך מבדקי בטיחות עפ"י רשימות הבקרה וטפסי המבדקים המחייבים של משרד החינוך, כולל בדיקת כל אישורי הבטיחות הנדרשים והמחייבים ותקפותם.
- ב) עורך המבדק ידריך את מנהל מוסד החינוך (או מי שהוסמך על ידו) לגבי נהלי בטיחות בשגרה ויעביר לו את הנחיות המשרד גם בכתובים.
- ג) עורך המבדק יבדוק את "תיק הבטיחות" המוסדי ויודא כי יש בו את האישורים הנדרשים ואת הדוחות הקודמים.
- ד) עורך המבדק יודא קיומם של חוזרי מנכ"ל מעודכנים בהתאם לסוג המוסד (בטיחות בבית ספר, גן ילדים).
- ה) עורך המבדק יודא את קיומה של ועדת בטיחות מוסדית ופעילותה לאורך השנה.

3) דגשים מקצועיים נוספים

- א) מבדק בטיחות יסתיים בשיחת סיכום שתיערך יחד עם מנהל המוסד החינוכי, בה יועברו עיקרי הנושאים שעלו במהלך המבדק. בשיחה זו יבהיר היועץ את עיקרי הליקויים ויודא כי הובנו. במידה וקיימים ליקויים המחייבים הסרה מידית - ימסור אותם עורך המבדק להנהלת ביה"ס במקום.
- ב) עורך המבדק יכתוב דוח מסכם בכתב סמוך לאחר שביצע את מבדק הבטיחות ויעביר אותו לבעלות (רשות מקומית או בעלות אחרת) וכן להנהלת המוסד, לא יאוחר משלושה ימים לאחר ביצוע המבדק.
- ג) באחריותו של עורך המבדק לדאוג ליידע את מנהל המוסד, הגנת, את נציג הבעלות/ הרשות בפעולות התיקון והשיפור שעליו לבצע במוסד החינוך.
- ד) במבדק שנערך לצורך אישור שנתי, על היועץ לקיים הליך בקרה ומעקב אחר תיקון ליקויים כנדרש.

4. הכשרת עורכי המבדק

- א. עורכי המבדקים מוסמכים לתפקידם בקורס ייעודי המועבר ע"י גוף הסמכה מאושר מטעם משרד החינוך. סילבוס הקורס – בנספח א'.
- ב. עם סיום ההכשרה בהצלחה, תוענק לעורכי המבדק תעודת הסמכה המאשרת את כשירותם לביצוע מבדקי הבטיחות.
- ג. תעודה ראשונית זו כוחה יפה לשנתיים, אולם הדבר מותנה בהשתתפות שני ימי כשירות בשנה החל ממועד סיום הקורס כמוסבר להלן.
- ד. רשימה שמית של עורכי מבדק מוסמכים וכשירים מפורסמת באתר האינטרנט של מנהל הרישוי במשרד החינוך ופתוחה לעיון הציבור. מובהר כי רק עורכי מבדק הנכללים ברשימה זו יהיו רשאים לערוך מבדקי בטיחות.

מדינת ישראל
משרד החינוך
אגף בכיר לביטחון, שעת חירום ובריאות סביבתית

5. ימי כשירות שנתיים

א. מדיניות משרד החינוך

- (1) המדיניות היא כי שמירת רישיון תקף לעריכת מבדקי בטיחות, מותנית בהשתתפות של עורך מבדקי בטיחות במוסדות חינוך בשני ימי כשירות בשנה כחלק מדרישות העמידה בנורמה מקצועית ראויה.
- (2) לפיכך כל עורך מבדקים בעל תעודה/אישור והסמכה ראשונית "כעורך מבדקי בטיחות במוסדות חינוך", נדרש לעבור בכל שנה שני ימי השתלמות על מנת לשמור על כשירותו כעורך מבדק.
- (3) בתום ימי ההשתלמות הנ"ל יצויד עורך המבדקים בתעודה מאת גורם הדרכת עורכי מבדק מוסדות חינוך (להלן: גורם הדרכה"), המאשרת כשירות עדכנית, לאחר שהשתתף בימי ההשתלמות כאמור.
- (4) אחת למספר שנים יערוך משרד החינוך כנס שנתי ("כנס עורכי מבדקי בטיחות מוסדות חינוך") בהובלת אגף הביטחון במשרד החינוך (כנס מקצועי במימון המשרד, ללא עלות למשתתף). השתתפות בכנס זה תהיה שוות ערך ליום כשירות אחד.
- (5) מובהר כי רק עורכי מבדקים שביצעו בכל שנה את שני ימי הכשירות כאמור, ומחזיקים בתעודה תקפה, יוכלו לבצע מבדקים במוסדות חינוך בשנה העוקבת.
- (6) דו"ח מבדק שיבוצע ע"י עורך מבדקים שאינו בעל תעודת כשירות תקפה כאמור, לא יתקבל במנהל הרישוי של משרד החינוך במסגרת אישורי הבטיחות הנדרשים בהתאם לדין ולנוהל הרישוי.

ב. המטרות בהפעלת הדרכות בימי הכשירות

- (1) לעדכן וליצור תהליך התמקצעות לעורכי מבדק בטיחות למוסדות חינוך בהתאם לשינויים ולחידושים בהוראות (חוקים, תקנים, חוזרי מנכ"ל, רשימות בקרה שמתעדכנות מזמן לזמן, לקחי אירועי בטיחות ומסקנות ולקחים שעולים מתוך למידה מאירועים, עדכון בתקנים חדשים, למידה של תחומי בטיחות שמתפתחים, וכדומה. (ראו נושאים לימי כשירות להלן)
- (2) להעמיק הידע המקצועי ובכללו על בסיס ניתוח אירועים, בדיקת מקרי מבחן, סימולציות, פסקי דין בתחום וכו'. (את בסיס החומרים ניתן לקבל ממשרד החינוך-מצגות, ניתוחי אירוע, נהלים, הנחיות, תחקירים מלמדים, החומרים שמתקבלים מהמשרד צריכים להיות מעובדים וערוכים להדרכה והתאמה להשתלמויות וימי הכשירות).
- (3) לקבוע תכנים, סילבוס, ידע ובסיס מקצועי מחייב וקווים מנחים הנדרשים לשיפור הרמה מקצועית הראויה לעורך מבדקי בטיחות מוסדות חינוך.

מדינת ישראל
משרד החינוך
אגף בכיר לביטחון, שעת חירום ובריאות סביבתית

4) ביצוע מבחני ידע, הכרת תהליכי העבודה וההוראות הרלוונטיות.

ג. מבנה עקרוני ליום כשירות

מסגרת יום כשירות תהיה משעה 08:30 עד 16:30 ("ברוטו"). במסגרת זו תיכלל התכנסות וכיבוד קל, שעה הפסקת צהריים וכן הפסקות בין ההרצאות/סדנאות. משך כל הרצאה/סדנה לא יפחת מ-90 דקות.

ד. מיקום ומועדי הכשרות

מועדי ימי הכשרות ומקום ההדרכה יפורסמו באחריות גופי ההדרכה המאושרים.

ה. רשימת נושאים אופייניים לימי כשירות ורשימת גופי הכשרה - בנספח ב'

ו. חומרי הדרכה ועדכונים מטעם משה"ח לחברות ההכשרה יועברו באמצעות הגורם שייקבע לכך..

ז. ניהול מאגר עורכי מבדק כשירים

1) קיים מאגר מעודכן של עורכי מבדק כשירים (ביצעו את הקורס + ימי הכשרות כנדרש)

2) מנהל המאגר הינו מנהל מח' הבטיחות במינהל רישוי ואכיפה

3) תפעול ועדכון המאגר מתבצע באופן שוטף באחריות באמצעות הגורם שייקבע לכך.

הרשימה המעודכנת תועבר למח' הבטיחות של מינהל הרישוי ותתפרסם לציבור באתר

מינהל הרישוי של משה"ח:

<http://cms.education.gov.il/EducationCMS/Units/MinhalRishuyBakaraAchi>

[/fa/rishuy_mosdot](http://fa/rishuy_mosdot)

חומרים מקצועיים ועדכונים מטעם משרד החינוך, ישלחו לעורכי המבדק מעת לעת באמצעות הגורם שייקבע לכך.

ח. הנפקת תעודות וחידושן

1) תעודות יונפקו אך ורק לעורך מבדקים שעמד בדרישות המחייבות. וייקבע גורם אשר יבצע את המעקב אחר השתתפות בימי הכשרות.

ה. הנפקת תעודות, חידוש ומשלוח לעורכי המבדק יתבצעו באמצעות הגורם שייקבע

לכך. ניהול נושא הנפקת התעודות ורשימת המוסמכים באחריות באמצעות הגורם

שייקבע לכך.

6. בקרה על גופי הכשרה והסמכה

א. לצורך שמירת רמה מקצועית נאותה ותפקוד מינהלי תקין של גופי ההסמכה וימי

הכשרות של עורכי המבדקים, תבוצע בקרה שוטפת על תהליכים אלה באמצעות בקרים

יעודיים לנושא מטעם משרד החינוך.

7. ועדה מקצועית לעורכי מבדק

א. הוקמה ועדה מקצועית מייעצת לטיפול בכל הנושאים המקצועיים המקיפים את עבודת

מדינת ישראל
משרד החינוך
אגף בכיר לביטחון, שעת חירום ובריאות סביבתית

עורכי המבדקים.

ב. הועדה עוסקת בקידום התחום המקצועי, טיפול בהצעות שונות לשיפור הבטיחות באמצעות עורכי המבדק ומתן מענה לסוגיות מקצועיות העולות מפעילות עורכי המבדקים בשטח.

ג. הועדה מורכבת מעורכי מבדק בכירים, מנהל הבטיחות במינהל הרישוי והאכיפה, יועצי בטיחות, נציג ארגון הממונים על הבטיחות, מנהלת ההדרכה באגף ביטחון, בטיחות ושע"ח ומנהל אגף בטיחות סביבתית.

ד. הועדה פועלת באמצעות מליאת הועדה המתכנסת אחת לרבעון וכן באמצעות ועדות משנה לנושאים מקצועיים יעודיים. להלן עיקרי הנושאים בהם עוסקת הועדה:

- 1) הגדרת תפקיד ותכולת פעילות של עורך מבדק
- 2) קורסים, הדרכות, השתלמויות
- 3) מבדקי בטיחות בהליך הרישוי
- 4) מפרטי בדיקה ורשימות בקרה
- 5) מבדקי בטיחות במגזרים יחודיים, כגון: מגזר חרדי, התיישבותי
- 6) מבדקים בחינוך הבלתי פורמלי (קייטנות, מחנות קיץ וכדומה)
- 7) אתיקה מקצועית, משמעת, והתנהגות ראוייה של עורכי מבדק
- 8) נושאי ביטוח והגנה על עורך המבדק

8. בירור לעורכי מבדק חריגים

- א. במהלך פעילות עורכי המבדק עלול להתרחש מצב בו עורך מבדקים חרג בעבודתו מהנורמות המקובלות והראויות ואישר מוסדות שאינם ראויים לאישור בטיחותי.
- ב. לצורך טיפול בנושא רגיש וחשוב זה, תוקם ועדה מקצועית שתעסוק בטיפול ביועצים שנקלעו למצב זה.
- ג. תפקיד הועדה – לזמן עורכי מבדק ולבדוק טענות על הפרת כללים אתיים ומקצועיים ובמידת הצורך לקבוע וליישם פעולות שיש לנקוט כתוצאה מהברור.
- ד. נוהל מפורט קיים במשרד.

בברכה,

רותם זהבי

מנהל אגף בטיחות ארצי

מדינת ישראל
משרד החינוך
אגף בכיר לביטחון, שעת חירום ובריאות סביבתית

נספח א' – סילבוס קורס עורכי מבדק

שעות	נושא	מפגש
4	שיחת פתיחה	1
	מבוא לבריאות משפחתית	
	הגדרות ומושגי יסוד	
2	תמונות מספרות	2
2	הגדרת תפקיד וציפיות מעורכי המבדק בראיית משרד החינוך	
4	הכרת חוזר מנכ"ל לבריאות (א')	3
4	בעיות היסוד בהבטחת בטיחות	4
	תהליך הגרימה של תאונות ואירועי בטיחות	
	חוק ארגון הפיקוח על העבודה	
	הכרת תקנות ארגון הפיקוח על העבודה	
4	רשימות מבדק	5
4	הערכת סיכונים איכותית	6
	הערכת סיכונים כמותיים	
4	מבוא לסיקור- מבדק	7
	מבדק ממצאים והמלצות	
4	מבדקים בבית ספר או גן	8
4	לימוד קריאת תוכניות עבודה (תוכניות אדריכליות)	9
4	מתקני משחק- תקן 1498	10
4	היכרות רשימת מבדק חצר	11
	היכרות רשימת מבדק אלמנטים בבניין	
	הכרת רשימות מבדק מערכת אנרגיה	
	הכרת רשימות מבדק-חשמל	
4	מערכות כיבוי אש	12
4	הכרת רשימות מבדק בית מלאכה	13
	הכרת רשימות מבדק מעבדה ואולם ספורט	
4	בריאות במעבדות	14
4	הכרת רשימות מבדק מערכת אנרגיה	15
	הכרת רשימות מבדק-חשמל	
	הכרת רשימת מבדק מבנים, יבילים, מקלט	
	לקראת המבדק המעשי תכנון דגשים	
4	רשימות בקרה	16
4	מבדק בטיחות בבית ספר או גן	17
4	תברואה במוסדות חינוך	18
4	ניהול שגרת הבטיחות במוס"ח + ניתוחי אירוע	19
4	תקנות הבטיחות בעבודה (ציוד מגן אישי)	20
	תקנת הבטיחות עבודה בגובה	

מדינת ישראל
משרד החינוך
אגף בכיר לביטחון, שעת חירום ובריאות סביבתית

שעות	נושא	מפגש
	פקודות, תאונות ומחלות - משלח יד ותקנותיה	
	אישורי בטיחות למוסדות חינוך	
4	דרישות למערכות חשמל במוסדות חינוך	21
4	תברואה במוסדות חינוך	22
4	מבדק בבית ספר או גן ילדים	23
4	ניתוח אירוע	24
4	השתלמות מטפים מטלטלים	25
4	מבדק בטיחות במוסדות חינוך	26
4	סדנת תחקיר	27
4	פעילות חוץ במוסדות חינוך וטיולים	28
4	בטיחות קרינה במוסדות חינוך	29
4	מחלקת הבטיחות במינהל הרישוי	30
4	מבדק בטיחות במוסדות חינוך	31
4	מבדק בטיחות במוסדות חינוך	32
4	אתיקה מקצועית של יועץ בטיחות במוסדות חינוך	33
4	בטיחות בחינוך גופני	34
4	מפגש מקצועי בכיתה	35
4	מבדקים בבית ספר או גן	36
4	מפגש בכיתה	37
2	מתקני ספורט במוסדות חינוך	38
2	השלמות	
4	חזרה	39
2	מבחן + סיכום	40
2	שיחת סיכום	
160	סה"כ שעות	

מדינת ישראל
משרד החינוך
אגף בכיר לביטחון, שעת חירום ובריאות סביבתית

נספח ב' – רשימת גופי הכשרה לימי כשירות

מס"ד	שם גוף ההכשרה	איש קשר	טלפון	דוא"ל
1	לבטח הנדסה ובטיחות בע"מ	שלומית יואב אביב שחם	054-6000299 052-6866687	shlomit@lvth.co.il aviv@lvth.co.il
2	מומנתקן הנדסת איכות ובריאות	אפרת לנג	שלוחה 5 03-9625552	efratl@momenteken.com
3	יוסי שחר יעוץ בטיחות וניהול סיכונים בע"מ	רינת	09-7666203	Rinat@yssafety.co.il
4	מכללת שבירו	מורן כהן	08-6229243 08-9955918	office@shviro-college.co.il
5	מכון התקנים – אגף הכשרות	חגי ליבנה	03-6464454	hagay_li@sii.org.il
6	ארגון הממונים על הבטיחות, תא עורכי מבדקי בטיחות מוסדות חינוך	מאיר זייפלד	052-5608581	meir@haganenet.co.il